

การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้

มาริสา วงศ์สุกรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สิงหาคม 2553

การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้

มาริสา วงศ์สุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สิงหาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A COMPARISON OF PROBLEM SOLVING ABILITY AND EMOTIONAL QUOTIENT OF
EARLY CHILDHOOD CHILDREN USING PROJECT APPROACH
AND INQUIRY TEACHING MODEL.

MARISA WONGSUKAM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Learning Management
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

August 2010

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทาง อารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ กับแบบสืบเสาะหาความรู้
โดย	มาริสา วงศ์สุกรรม
สาขา	การจัดการการเรียนรู้
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สุภัทรา คงเรือง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.กীরติ ศรีวิเชียร

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วนิช สุธารัตน์)

.....กรรมการ
(ดร.สุภัทรา คงเรือง)

.....กรรมการ
(ดร.กীরติ ศรีวิเชียร)

.....กรรมการ
(ดร.แสน สมนึก)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้

.....อธิการบดี
(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

สิงหาคม พ.ศ. 2553

มารีสา วงศ์สุวรรณ. (2553). การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การจัดการการศึกษาระดับปริญญาโท). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.สุภัทรา คงเรือง, ดร.กิริติ ศรีวิเชียร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จากการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีจับสลากได้โรงเรียนวัดพระญาติการาม (สุก-สุขบำรุง) กลุ่มโรงเรียนชัยมงคล อำเภอพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากนั้นทำการจับสลากเพื่อจัดกลุ่มในการจัดประสบการณ์ กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 30 วัน โดยทำการทดสอบก่อนและทดสอบหลังการทดลองทั้งสองกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นั้น เป็นไปไม่ได้ที่จะแนบความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้จะแตกต่างกัน

Marisa Wongsukam (2010). **A Comparison of Problem Solving Ability and Emotional Quotient of Early Childhood Children Using Project Approach and Inquiry Teaching Model.** Master Thesis, M.ED. (Learning Management). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr.Supatthara Kongruang, Dr.Kirati Sriwichian.

Abstract

The objective of this quasi-experimental research was to compare problem solving ability and emotional quotient of the early childhood children using the project approach the inquiry teaching model. The sample group consisted of the kindergarten children studying in the second semester 2 in the 2009 academic year. The simple random sampling was used by drawing lots and Wat Phrayatikaram (Suphasukbamroong) School, one of the Chaimonkol School Group, under Phranakhon Si Ayutthaya Educational Area 1 was selected. The samples were divided into two experimental groups with 20 students each. The first group was taught by the project approach, while the latter by the inquiry teaching model. The duration of the experiment was 30 days. Pre and post test were administered to both groups. Statistical analysis was performed in terms of multiple analysis of variance (MANOVA).

The findings indicated that at the significant level of 0.01, it was not feasible for the scores of problem solving ability and emotional quotient of the group taught by the project approach and those of the group taught by the inquiring teaching model be different.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความเมตตาอย่างสูงยิ่งจาก ดร.สุภัทรา คงเรือง และ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ที่ให้การดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี จึงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง อาจารย์ทัศนีย์ ศิลิต อาจารย์กมลลักษณ์ แสงทองสุข ที่ให้คำปรึกษาในการสร้างแบบทดสอบและแนะนำพร้อมทั้งตรวจแบบทดสอบ ศึกษานิเทศก์ นางลัดดา อ่อนลมุล อาจารย์วัชรินทร์ ดิทรัง อาจารย์กฤตพร มีแสงนิล ที่ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระญาติการาม (สุขสุขบำรุง) นายสวัสดิ์ สุชีสาร ที่ได้กรุณาให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบใจนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และขอบคุณ น้อง คุณเกรียงศักดิ์ วงศ์สุกรรม บุตร ธิดา ที่ให้การส่งเสริมในเรื่องการศึกษา และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความอบอุ่น ให้โอกาสทางการศึกษา ให้กำลังใจ และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง

มาริสา วงศ์สุกรรม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ	๗
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมติฐานการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความสามารถในการแก้ปัญหา.....	12
ความหมายของความสามารถในการแก้ปัญหา	12
ความสำคัญของความสามารถในการแก้ปัญหา	14
องค์ประกอบของความสามารถในการแก้ปัญหา	15
ปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา	22
การวัดความสามารถในการแก้ปัญหา	23
ความฉลาดทางอารมณ์	24
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	24

ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ 25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	30
	ปัจจัยที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์.....	43
	การวัดความฉลาดทางอารมณ์.....	46
	การจัดประสบการณ์แบบโครงการ.....	48
	ความหมายของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	48
	ความสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	53
	ลักษณะของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	55
	การจัดประสบการณ์แบบโครงการ	59
	ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ.....	77
	การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	78
	ความหมายของการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	78
	ความสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	80
	ลักษณะของการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	81
	การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	82
	ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	95
	ความสัมพันธ์การจัดประสบการณ์กับตัวแปรตาม.....	96
	ตัวแปรควบคุม.....	99
	วิจัยที่เกี่ยวข้อง	101
	วิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแก้ปัญหา	101
	วิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์	106
	วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	108
	วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้.....	109
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	116
	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	116

แผนแบบการวิจัย	119
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	119

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3 (ต่อ)	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	129
	การวิเคราะห์ข้อมูล	129
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	129
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ กับแบบสืบเสาะหาความรู้.....	132
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการ กับแบบสืบเสาะหาความรู้.....	133
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการทดลอง	135
	ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลอง.....	137
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
	สรุปผลการวิจัย.....	138
	อภิปรายผล	138
	ข้อเสนอแนะ.....	141
	บรรณานุกรม	142

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ดัชนีความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญและสำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	159
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบทดสอบความสามารถในการ แก้ปัญหา แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ แผนการจัดประสบการณ์ แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	171
ภาคผนวก ค คะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2.....	368
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	371

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ 43
2	ความสัมพันธ์การจัดประสบการณ์แบบโครงการที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ 97
3	ความสัมพันธ์การจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ 98
4	แสดงแผนแบบการทดลอง 117
5	เปรียบเทียบแสดงขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบโครงการและ แบบสืบเสาะหาความรู้ 123
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความสามารถในการแก้ปัญหาและ ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ 132
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ในการทดสอบความเท่ากัน ของค่าเฉลี่ย ของความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ก่อนและ หลังการทดลอง 133
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ในการทดสอบความเท่ากัน ของค่าเฉลี่ย ของความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบสืบเสาะหาความรู้ ก่อนและหลังการทดลอง 134
9	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ ที่ได้รับ การจัดประสบการณ์แบบโครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้ 135

10	ผลการทดสอบความเหมือนของเมทริกซ์ค่าแปรปรวนด้วยสถิติทดสอบ Box's M ของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนการทดลอง	136
----	---	-----

๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการทดสอบค่าความแปรปรวนร่วมด้วยสถิติทดสอบ Leven's Test ของ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์.....	136
12	ผลการเปรียบเทียบความแปรปรวนหลายตัวแปร ของความสามารถในการ แก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์	137

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 โครงสร้างของ EQ ตามแนวคิดของคูเปอร์และชาวาฟ.....	35
3 แผนภูมิการสืบเสาะหาความรู้ของ สสวท.	83
4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	87
5 ขั้นตอนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้.....	89
6 แสดงผลโดยตรงและโดยอ้อมของการใช้รูปแบบการสอนแบบฝึกคิดค้น หาคำตอบ	94
7 แสดงขั้นตอนการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและ ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ แบบ โครงการกับแบบสืบเสาะหาความรู้.....	118
8 แสดงแผนแบบการทดลอง	119